

Misiunea de Observare Promo-LEX a alegerilor pentru funcția de Președinte a Republicii Moldova din 1 noiembrie 2020: ultimele detalii privind desfășurarea scrutinului

1 noiembrie 2020

Ora: 22:00

Misiunea de Observare Promo-LEX a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 1 noiembrie 2020 constată din totalul de 520 de incidente raportate de către observatorii Promo-LEX până la 22:00, de către echipa centrală a Misiunii Promo-LEX au fost prelucrate 439, dintre care în prezentul comunicat sunt incluse 73 de incidente:

Ultimele detalii privind desfășurarea scrutinului:

Misiunea Promo-LEX de observare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 1 noiembrie 2020 constată,

Înteruperea procesului de filmare a operațiunilor electorale privind deschiderea secției de votare sau a procedurilor de numărare a buletinelor de vot – 6 cazuri.

- **SV 25/045 Orhei, Mălăiești.** Camera video nu a fost conectată nici dimineață nici la închiderea secției de votare. Președintele nu a luat măsuri, declarând doar că este defectată.
- **SV 27/25 Rîșcani, Hiliuți.** Camera de luat vederi nu o fost conectată la începutul numărării voturilor. Președintele BESV a justificat că e o problemă tehnică și nu depinde de ei rezolvarea acesteia.
- **SV 27/27, Rîșcani, Malinovscoe.** Camera din interiorul SV a funcționat pe parcursul întregii zile. Președinta BESV a menționat că camera a fost pornită de dimineață și funcționează până seara.
- **SV 01/051, Chișinău, Botanica.** Procesul de filmare este întrerupt, camera video iese din funcțiune. Potrivit observațiilor aceasta se supraîncălzește.
- **SV 25/011 Orhei, Orhei.** Camera video nu a fost conectată la începerea procedurii de numărare a voturilor. Președintele BESV, a comunicat că nu este necesar a fi conectată. După consultația codului electoral, președintele BESV a telefonat la CEC, de unde a primit informația că, în cazul în care camera video nu are memorie, nu se mai poate de întreprins nimic.
- **SV 01/192, Chișinău, Râșcani.** Camera video s-a oprit din înregistrare din motive neclare. A fost informat președintele BESV și sunt în proces de eliminare a erorii.

Intimidarea observatorilor sau obstrucționarea procesului de observare liberă în secția de votare– 2 cazuri.

- **SV 1/2, Chișinău, Botanica.** Pentru aproximativ 10 minute, a fost refuzat accesul observatorilor în incinta SV.
- **SV 1/1, Chișinău, Botanica.** Se restricționează intrarea în SV pe motivul dezinfectării localului. În interior sunt prezenți doar membrii BESV și operatorii SIAS Alegeri.

Votarea problematică cu urna mobilă – 2 cazuri.

- **SV 01/100, Chișinău, Buiucani.** În intervalul 18.35 - 18.55, aceeași urnă mobilă a plecat a doua oară pentru votarea la locul aflării.

- **SV 01/282, Chișinău, Ciorescu.** Aceeași urnă mobilă a plecat de trei ori pentru votarea la locul aflării (în intervalele: 10.00 – 11.00, 15.00 – 16.00 și 16.30 – 18.35)

Prezența nejustificată a persoanelor neautorizate în incinta secției de votare sau în raza de 100 m – 4 cazuri

- **SV 1/261, Chișinău, Sîngera.** În SV s-a apropiat primarul comunei împreună cu câțiva consilieri. Acesta nu a votat, doar a discutat despre problema creată de cozile la SV.
- **SV 6/5, Briceni, Lipcani.** Primarul localității a fost observat în raza SV de câteva ori. Un membru al BESV presupune că ar fi o întâlnire cu pasagerii din câteva automobile cu geamuri fumurii.
- **SV 18/7, Florești, Ghindești.** În incinta SV se afla o persoană care s-a prezentat drept observator. La solicitarea prezentării actelor deținute de către alți observatori, s-a constatat că acreditarea acestuia lipsește. Persoana respectiv a recunoscut că a pierdut acreditarea. În rezultat, președinta BESV i-a solicitat să părăsească SV.
- **SV 01/261, Chișinău, Sîngera.** Primarul comunei a intrat în incinta SV, fără intenția de a vota, a discutat cu Președintele BESV timp de 5 minute, după care a mai stat în afara SV cca. 10 minute pentru a observa aglomerația de alegători care așteptau să voteze.

Zvonuri, tentative sau chiar situații de recompense materiale sau bănești oferite alegătorilor în perimetrul de 100 m al secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor – 2 cazuri.

- **SV 19/25, Glodeni, Fundurii Vechi.** În raza de 50 metri de la SV, un bărbat servea alegătorii cu băuturi alcoolice (aproximativ 7-8 persoane). Până a fost informat președintele BESV să intervină, acesta deja plecase.
- **SV 37/6, regiunea transnistreană, Anenii Noi, Gura Bîcului.** Unul din alegătorii transportați organizat la SV a comunicat în afara SV că dacă îl votează pe un candidat, va fi remunerat cu 50 de euro. Președinta BESV a anunțat forțele de ordine care l-au oprit și au discutat cu acesta.

Transportarea organizată a alegătorilor (autocare, microbuze sau alte unități de transport care în mod normal nu ar avea ce căuta în preajmă) – 3 cazuri.

- **Regiunea transnistreană, Florești, Sănătăuca.** În jurul orei 18, pe traseul dinspre vamă spre SV au fost plasate 3 bucăți de lemn cu cuie bătute în ele pentru a tergiversa traficul din regiunea transnistreană. Observatorii care se deplasau cu automobilul personal, și-au spart roata în aceste bariere.
- **SV 37/6, regiunea transnistreană, Anenii Noi, Gura Bîcului.** Au fost observate 2 mașini (ROQ 472, B 870 AH) care transportau organizat alegătorii.
- **SV 1/161, Chișinău, Ciocana.** O mașină roșie transporta alegători în etate. Aceasta circula în perimetrul a două SV. În portbagaj șoferul avea saci cu cartofi.

Acte de violență sau intimidări ale alegătorilor, sau altor persoane – 1 caz.

- **SV 37/24, regiunea transnistreană, Dubăsari, Cocieri.** Un observator desemnat de un candidat, în momentul în care documenta evenimentele petrecute în afara SV (fotografia automobilele care transportau alegători)), a fost agresat verbal de către președintele Raionului Dubăsari - Grigore Filipov, în opinia căruia acesta nu are dreptul să facă fotografii, solicitând chiar și intervenția forțelor de ordine.

Prezența materialelor de publicitate, afișaje, panouri electorale din raza secției de votare (100 metri de la localul secției) – 2 cazuri.

- **SV 18/7, Florești, Ghindești.** În raza de 100 de metri de la SV sunt amplasate afișe electorale ale tuturor concurenților electorali.
- **SV 27/27, Rîșcani, Malinovscoe.** În raza de 100 de metri de la SV sunt amplasate afișe electorale ale unui concurent.

Agitație electorală sau PR negru în perimetrul de 100 m și/sau în incinta secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor – 2 cazuri.

- **SV 12/2 Criuleni, Criuleni Centru.** În SV președintele BESV a făcut agitație electorală pentru un candidat. Acesta și-a amplasat geanta și punga personală cu inscripția candidatului în vederea tuturor.
- **SV 1/362, Italia, Pesaro Urbino.**

Deficiențe în funcționarea SIAS Alegeri (suspendarea funcționării; situații când SIAS Alegeri indică faptul că alegătorul a votat, iar acesta susține că nu a votat) – 3 cazuri.

- **SV 1/14, Chișinău, Botanica.** Operatorii afirmă ca scanerile au lucrat dificil, din care cauză a fost folosit mai mult SIAS Alegeri, prin introducerea manuală a datelor.
- **SV 01/137, Chișinău, Centru.** La ora 20.54, au fost depistate deficiențe ale SIAS Alegeri, membrii BESV au solicitat asistență tehnică. Un alegător care în momentul respectiv s-a prezentat la SV a fost înscris în lista suplimentară pentru a-ți exercita dreptul la vot.
- **SV 01/084, Chișinău, Buiucani.** Un alegător s-a prezentat foarte agitat și indignat la SV, motivul nefiind cunoscut. În momentul în care, unul dintre membrii BESV a încercat să calmeze situația, alegătorul a reacționat agresiv și a lovit membrul BESV.

Deficiențe în listele electorale (discrepanțe dintre adrese; alegători decedați; semnături în locul altor persoane) – 3 cazuri.

- **SV 27/25 Rîșcani, Hiliuți.** La ora 17.00 un alegător nu s-a regăsit în lista electorală și nici în SIAS Alegeri. Funcționarii au spus că îl cunosc și că e din circumscripția dată. A fost sesizat CEC, alegătorul a votat pe listele suplimentare.
- **SV 18/29, Florești, Ghindești.** Aproximativ 120 de alegători din listele electorale ale orașului Ghindești au fost incluși în lista electorală a satului Ghindești. Președintele BESV a comunicat că cunoaște oamenii de unde sunt, însă listele au fost întocmite eronat.
- **SV 1/275, Chișinău, Băcioi.** Un alegător a constatat că deși locuiește de 30 de ani în aceeași localitate, lipsește din listele de bază. Aceeași situație a fost raportată și la alegerile precedente de către membrii BESV. În rezultat, alegătorul a refuzat de principiu să participe la procesul de vot pentru că nu dorește să fie trecut în listele suplimentare, deoarece este locuitor permanent și deține viza de reședință în raza acestei SV.

Fotografierea buletinelor de vot, alte încălcări ale secretului votului (prezentarea buletinului cu votul exprimat, amplasarea defectuoasă a cabinelor de vot ce permit vizualizarea opțiunii alegătorului etc.) – 11 cazuri.

- **SV 36/19 UTA Găgăuzia, Ceadâr- Lunga.** La ora 19.40 alegătorul a fotografiat buletinul de vot în cabină, după care a votat. Președintele SV a sesizat momentul dar nu a reușit să reacționeze.
- **SV 25/045 Orhei, Mălăiești.** Un alegător a început să filmeze listele electorale. Președintele BESV l-a rugat să înceteze și să șteargă video-ul dar alegătorul a devenit agresiv și a strigat la observator și președintele BESV. Președintele a chemat poliția care a luat măsuri și l-a rugat să șteargă video-ul.
- **SV 25/012 Orhei, Orhei.** Un alegător a fotografiat listele electorale la orele 19:33. Președintele BESV a insistat să fie șterse pozele. Alegătorul a declarat că le-a șters.
- **SV 18/004 Florești, Florești.** În cadrul secției de votare un alegător a efectuat o poză a buletinului de vot după ce acesta a utilizat ștampila umeda. Acesta a fost oprit în cadrul secției de vot de către președintele BESV și de către un polițist fiind rugat să șteargă poza. La solicitarea poliției și președintelui BESV cetățeanul a șters poza.
- **SV 1/275, Chișinău, Băcioi.** Un alegător, după aplicarea ștampilei "votat", a fotografiat buletinul de vot. Președintele BESV i-a făcut observație, însă fără rezultat.
- **SV 01/194, Chișinău, Râșcani.** Un alegător a fotografiat buletinul său de vot. În urma solicitării Președintelui BESV alegătorul a șters poza.
- **SV 01/225, Chișinău, Râșcani.** Un alegător a fotografiat buletinul său de vot. Acest fapt a fost observat de către un membru BESV. La solicitare, alegătorul a șters poza.
- **SV 01/216, Chișinău, Râșcani.** Un alegător a fotografiat buletinul de vot. La solicitarea președintelui BESV, poza a fost ștersă.
- **SV 01/114, Chișinău, Centru.** Un alegător a fotografiat buletinul de vot. Membrii BESV au observat această situație și i-au făcut observație.
- **SV 01/218, Chișinău, Rîșcani.** Un alegător a fotografiat buletinul de vot în momentul în care îl arunca în urna de vot. Un observator din SV a informat despre acest fapt, totuși membrii BESV nu au intervenit. Alegătorul a plecat din SV în grabă.

- **SV 01/261, Chișinău, Ciocana.** Un alegător a fotografiat buletinul de vot. Alegătorului i s-a făcut observație.

Încetarea/suspendarea nejustificată a votării în secția de votare – 1 caz.

- **SV 36/27, UTAG, Vulcănești.** Reprezentantul unui candidat a observat și filmat cum 2 membrii BESV copiau datele din listele electorale privind alegătorii care nu au votat. În rezultatul conflictului iscat, a fost solicitată intervenția forțelor de ordine. Cei doi membri BESV au fost escortați la poliție, iar procesul de votare – suspendat între timp – a fost reluat (după 15-20 minute).

Nerespectarea măsurilor de protecție și prevenire COVID -19 – 5 cazuri.

- **SV 32/33 Ștefan Vodă, Volintiri.** La ora 18.25 la doi alegatori nu le-a fost verificata temperatura
- **SV 1/13, Chișinău, Botanica.** La efectuarea termometriei observatorilor ajunși în SV, informația a fost înscrisă pe o foaie albă de hârtie – nu în registrul de monitorizare al BESV, iar motivul invocat a fost aflarea acestuia în altă parte. S-a comunicat că datele vor fi transcrise ulterior în registru.
- **SV 18/45, Florești, Mărculești.** Nu se respectă măsurile anti-COVID (distanța socială, masca este purtată incorect) atât de alegători, cât și de membrii BESV.
- **SV 32/10, Ștefan Vodă, Cioburciu.** Observatorii unui candidat fără măști discutau în interiorul SV.
- **SV 6/12, Briceni, Bogdănești.** Nu a fost efectuată termometria alegătorilor.

Urnele de vot nu au fost sigilate potrivit procedurilor legale/ ruperea/ deteriorarea sau absența sigiliilor pe urnele de vot – 1 caz.

- **SV 6/4 Briceni, Lipcani.** La 19:40 membrii BESV au scos sigiliile aplicate la urna mobilă. La 19:45 SV a fost sunat de o familie care au solicitat, conform procedurii, urna mobilă în vederea exercitării dreptului la vot. Fără a sustrage buletinele de vot din urna mobilă, la 19:45 membrii BESV au mers la domiciliul vizat unde au votat 5 alegători. Membrii BESV au revenit la 20:25.

Deconectări energie electrică – 3 cazuri.

- **SV 1/269, Chișinău, Vatra.** În intervalul de timp 12:30-14:10, a fost deconectată energia electrică. Procesul de votare nu a fost întrerupt pentru că calculatoarele aveau bloc de energie.
- **SV 9/23, Călărași, Horodiște.** La orele 9:30, s-a deconectat lumina pe un timp de 5 minute, după care a fost reconectată.
- **SV 22/002 Leova, Leova.** La orele 17:10 s-a stins lumina în incinta SV timp de 40 minute. Președintele BESV a încercat să soluționeze problema sunând la Union Fenosa și utilizând lanterne. Procesul de votare nu a fost întrerupt.

Aspecte problematice în procesul de numărare a voturilor – 8 cazuri.

- **SV 01/056, Chișinău, Botanica.** În timpul procesului de numărare a voturilor au fost identificate aproximativ 6 buletine de vot în care ștampila votat a fost pusă incorect. Președintele BESV a făcut poze acestor buletine.
- **SV 31/02 Șoldănești, Șoldănești.** Buletinele de vot nefolosite sunt anulate concomitent cu numărarea voturile exprimate
- **SV 01/218, Chișinău, Râșcani.** Camera video este poziționată spre urnele de vot, însă nu cuprinde întregul proces de numărare a voturilor. Membrii BESV nu au întreprins careva măsuri.
- **SV 15/13, Dubăsari, Coșnița.** La numărarea buletinelor de vot nu s-a ținut cont de prevederile cadrului legal. Astfel, buletinele de vot au fost împărțite câte 40 la fiecare membru și, respectiv, atribuite pe candidați și numărate.
- **SV 01/203, Chișinău, Râșcani.** La desigilare a urnelor, camera video nu a fost îndreptată spre urna de vot.
- **SV 22/33, Leova, Sarata Razesti.** Procedura de numărare a votului a fost foarte încurcată. Membrii BESV, au numărat buletinele în mod netransparent, fără a prezenta buletinele de vot în favoarea cărui candidați electorali, anunțându-se numai numărul de voturi acumulate de aceștia.
- **SV 01/216, Chișinău, Râșcani.** O persoană neautorizată (paznicul liceului) se afla în incinta SV și a ajutat la numărarea voturilor.

- **SV 01/100, Chișinău, Buiucani.** O persoană neautorizată (șofer) se afla în incinta SV la numărarea voturilor.

Altele – 14 cazuri

- **SV 9/35 Călărași, Sadova.** La 20:40 urna mobilă a revenit în SV fără însă a reuși să voteze alegătorii care au solicitat urna mobilă. Președintele BESV a solicitat CEC prelungirea procesului de vot cu o oră în vederea exercitării dreptului la vot și de către alegătorii rămași. CEC a permis prelungirea procesului de vot.
- **SV 1/2, Chișinău, Botanica.** Din cauza inaccesibilității SV, doi alegători cu deficiențe locomotorii au depus eforturi considerabile pentru a ajunge în SV.
- **SV 01/108, Chișinău, Buiucani.** Doi alegători (studenți) și-au exprimat dreptul de vot în lipsa vizei de reședință în Chișinău și în lipsa certificatului pentru drept de vot.
- **SV 01/203, Chișinău, Rîșcani.** SIAS Alegeri a indicat că alegătorul deține un buletin de identitate expirat. La indicația Președintelui BESV, alegătorului i s-a permis să voteze.
- **SV 01/115, Chișinău, Centru.** Un alegător a observat că în lista electorală în drept cu numele său deja exista o semnătură. Alegătorul este foarte indignat, agitat și agresiv, declarând că i-a fost încălcat dreptul său. Poliția a fost chemată.
- **SV 1/379, Italia, Mestre.** Un buletin de vot cu ștampila "votat" aplicată, găsit în cabina de vot, a fost anulat.
- **SV 1/383, Italia, Bergamo.** Un alegător s-a căsătorit, dar s-a prezentat la vot cu actul de identitate de până la căsătorie și până la schimbarea numelui. Membrii BESV au decis să permită votarea în baza buletinului neschimbat.
- **SV 6/21, Briceni, Criva.** Membrii BESV păstrau ștampilele "votat" pe mesele lor. Alegătorii erau nevoiți să le ia la momentul înmânării buletinului de vot, după care le restituiau înapoi pe masa membrilor.
- **SV 12/13, Criuleni, Cruglic.** Un alegător a uitat buletinul de vot în cabina de vot și a părăsit SV fără a vota. Ulterior, un alt alegător a intrat în cabina de vot, a observat buletinul vot și a anunțat despre asta membrii BESV. Aceștia la rândul său, au întocmit proces verbal și au introdus buletinul în urna de vot.
- **Mun. Chișinău.** Observatorul Promo-LEX un observator a fost apelat de către reprezentatul unui concurent cu îndemnul de a merge la vot.
- **SV 1/278, Chișinău, Bubuieci.** Un alegător s-a prezentat la SV fără fișa de însoțire. Acesta a fost înregistrat de către operatori în SIAS "Alegeri", însă membrii BESV nu i-au permis să voteze.
- **SV 37/1, regiunea transnistreană, Chișinău.** Un alegător din regiunea transnistreană a încercat să voteze inițial la SV 1/225, unde a și fost înregistrat în SIAS "Alegeri", dar membrii BESV au refuzat să-i elibereze un buletin de vot. În rezultat, după clarificările dintre membrii BESV 37/1 și 1/225, alegătorul a votat.
- **SV 36/35 UTA Găgăuzia, Beschioz.** La ora 18.08 în SIAS Alegeri au fost înregistrate 1028 de persoane care au votat iar în liste numărul este de 1015. Membrii BESV verifică situația.
- **SV 26/24 Rezina, Meșeni.** La orele 19:37 a venit un alegător, a cărui cod personal și anul nașterii erau greșite. Președintele a luat măsuri și a corectat baza de date.

Comunicatul este elaborat în cadrul Misiunii de observare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 1 noiembrie 2020 desfășurată de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”, al Departamentului Buna Guvernare al Fundației Soros Moldova prin proiectul „Monitorizarea alegerilor prezidențiale din 1 noiembrie 2020”, precum și al Consiliului Europei prin proiectul „Suport pentru observarea civică a alegerilor prezidențiale din 2020 în secțiile de votare create în străinătate”. Componenta „Discursul instigator la ură” este susținută de către Departamentul justiție și drepturile omului al Fundației Soros Moldova prin proiectul „Consolidarea unei platforme de dezvoltare a activismului și educației de Drepturi ale Omului în Republica Moldova – etapa a IV-a”.

Opiniile exprimate în rapoartele și comunicatele publice ale MO Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor sau partenerilor. Conținutul acestui document poate fi supus revizuirilor redacționale.

În cazul în care apar discrepanțe între textul în limba română și traducerea acestuia în altă limbă, prevalează prevederile stabilite de textul în limba română..

Pentru mai multe informații, contactați: Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX GSM: 069 26 96 84; E-mail: inga.stegarescu@promolex.md